

Fakta om uddannelser til hele Danmark

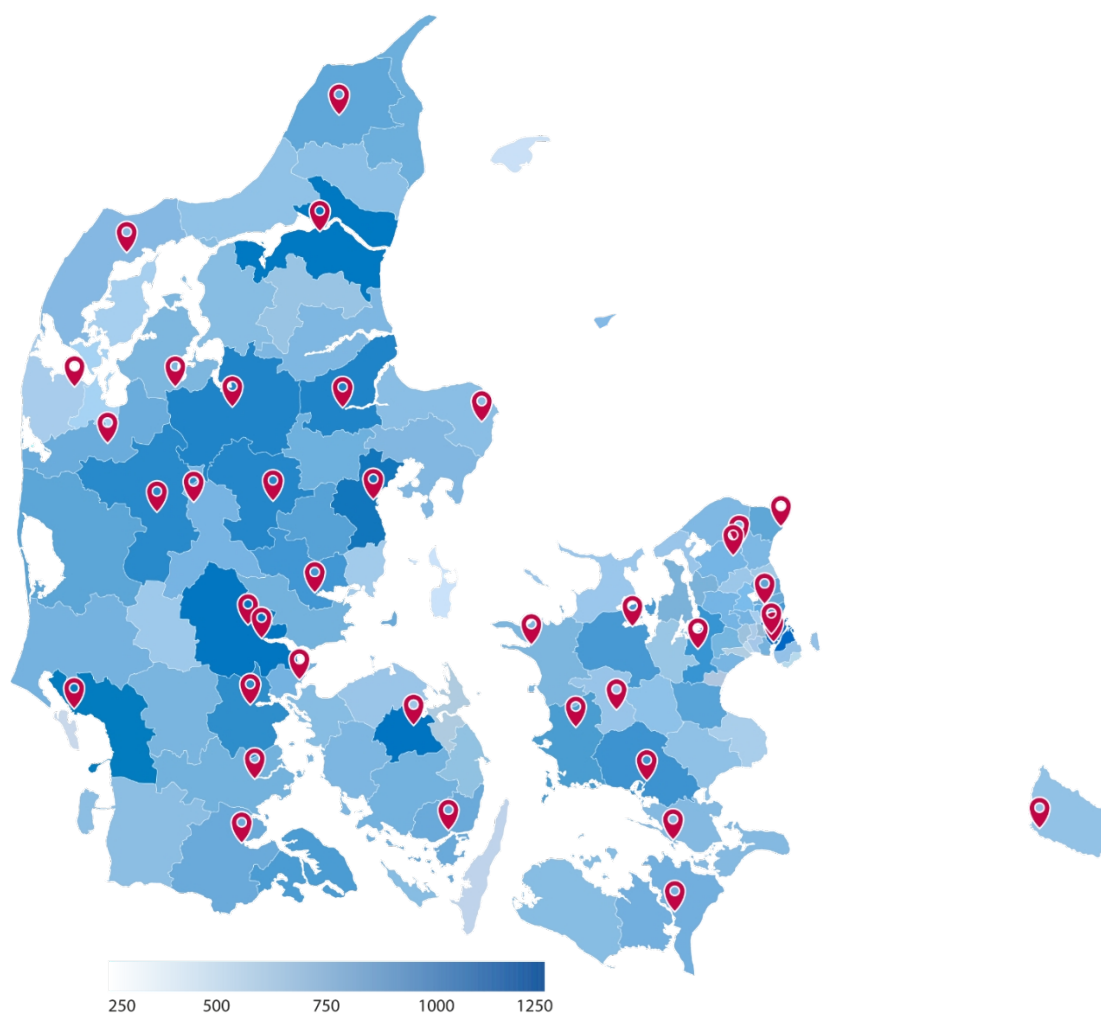
Indhold

1. Professionsuddannelsernes placering i Danmark
2. Optag af studerende i og uden for de fire store byer
3. Tiltrækning og fastholdelse af dimittender
4. Uddannelsesudbud i og uden for de fire store byer i 1998, 2008 og 2018
5. Uddannelsesstationer på professionshøjskolerne

1. Professionsuddannelsernes placering i Danmark

Figur 1 nedenfor viser professionshøjskolernes udbud af grunduddannelser i 38 byer i Danmark sammenholdt med, hvor 17-årige er bosat. Af de 38 byer ligger 32 af dem uden for Hovedstadsområdet, Aarhus, Odense og Aalborg.

Figur 1: Antal 17-årige med bopæl i kommunen i sidste kvartal i 2017 sammenlignet med professionshøjskolernes udbud af grunduddannelser

Kilde: Danske Professionshøjskoler og Danmarks Statistik 2017. UDDAKT10.

Man kan læse en uddannelse på en professionshøjskole i:

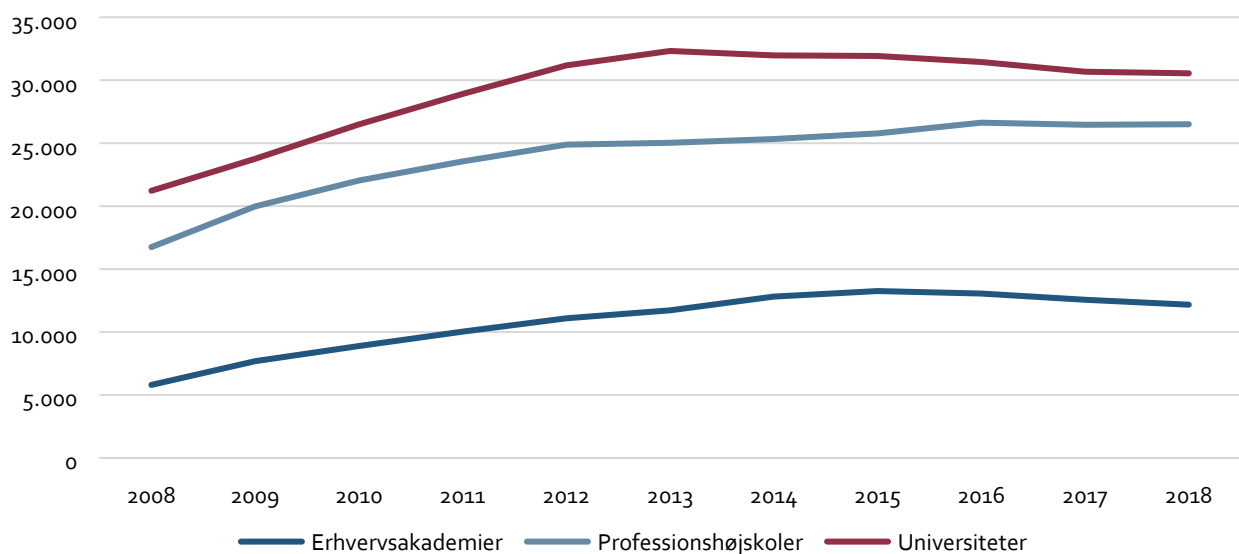
Aabenraa, Aalborg, Aarhus, Esbjerg, Fredericia, Frederiksberg, Grenaa, Haderslev, Helsingør, Herning, Hillerød, Holbæk, Holstebro, Horsens, Hjørring, Ikast, Jelling, Kalundborg, Kolding, København, Lyngby, Nykøbing Falster, Næstved, Nødebo, Nørre Nisum, Odense, Randers, Roskilde, Rønne, Silkeborg, Skive, Slagelse, Sorø, Svendborg, Thisted, Vejle, Viborg og Vordingborg.

2. Optag af studerende i og uden for de fire store byer

Siden 2008 er optaget på de videregående uddannelser steget med næsten 60 pct. fra 43.771 optagne studerende i 2008 til 69.227 i 2018, jf. figur 2.

På professionshøjskolerne er optaget steget fra 16.746 til 26.504 studerende (58 pct.) i perioden 2008-2018, mens det i samme periode er steget fra 21.223 til 30.549 studerende på universiteterne (44 pct.) og fra 5.802 til 12.174 studerende på erhvervsakademierne (110 pct.).

Figur 2: Optag af studerende på universiteter, professionshøjskoler og erhvervsakademier 2008-2018

Anm.: Tallene for professionshøjskoler omfatter de seks professionshøjskoler og DMJX. Erhvervsakademiet Lillebælt tæller med i UCL Erhvervsakademi og Professionshøjskole for alle årene. Optag på kandidatuddannelser er ikke inkluderet. Optag opgøres som tilgang til uddannelse efter Danmarks Statistiks definition.

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus.

Siden 2008 er andelen af optagne studerende på professionsuddannelser uden for storbyerne¹ steget og ligger i 2018 på omkring 41 pct. af alle optagne studerende på professionshøjskolerne, jf. *tabel 1*.

I 2018 blev 15.682 studerende optaget på professionshøjskolerne i Hovedstadsområdet, Aarhus, Odense og Aalborg. 10.822 studerende blev optaget på uddannelser uden for disse byer.

Tabel 1: Antal og andel af optagne studerende på professionshøjskolerne i og uden for de store byer fra 2008 til 2018

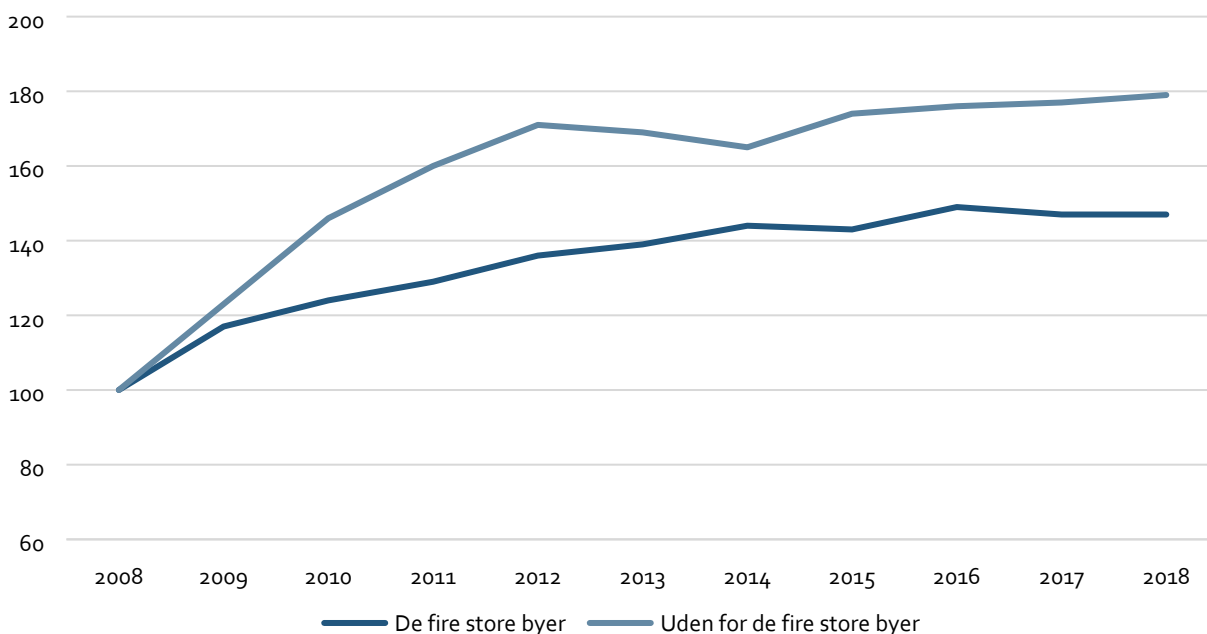
	2008	2010	2015	2016	2017	2018
Antal optagne i Hovedstadsområdet, Aarhus, Aalborg og Odense	10.698	13.225	15.275	15.975	15.736	15.682
Antal optagne uden for Hovedstadsområdet, Aarhus, Aalborg og Odense	6.048	8.810	10.502	10.654	10.726	10.822
Andel af optag uden for de fire store byer	36 pct.	40 pct.	41 pct.	40 pct.	41 pct.	41 pct.

Anm.: Tallene for professionshøjskoler omfatter de seks professionshøjskoler og DMJX. Erhvervsakademiet Lillebælt tæller med i UCL Erhvervsakademi og Professionshøjskole for alle årene. Det er både korte og mellemlange videregående uddannelser. Optag opgøres som tilgang til uddannelse efter Danmarks Statistiks definition.

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus.

Siden 2008 har der været en stigning i optaget på professionshøjskolerne uden for de fire store byer på 79 pct., jf. *figur 3*. Stigningen i optag uden for de fire store byer har været relativt større end stigningen inden for de fire store byer.

Figur 3: Udviklingen i optagne studerende på professionshøjskolerne i og uden for de fire store byer fra 2008 til 2018

Anm.: 2008 = indeks 100. Tallene for professionshøjskoler omfatter de seks professionshøjskoler og DMJX. Erhvervsakademiet Lillebælt tæller med i UCL Erhvervsakademi og Professionshøjskole for alle årene. Det er både korte- og mellemlange videregående uddannelser. Optag opgøres som tilgang til uddannelse efter Danmarks Statistiks definition.

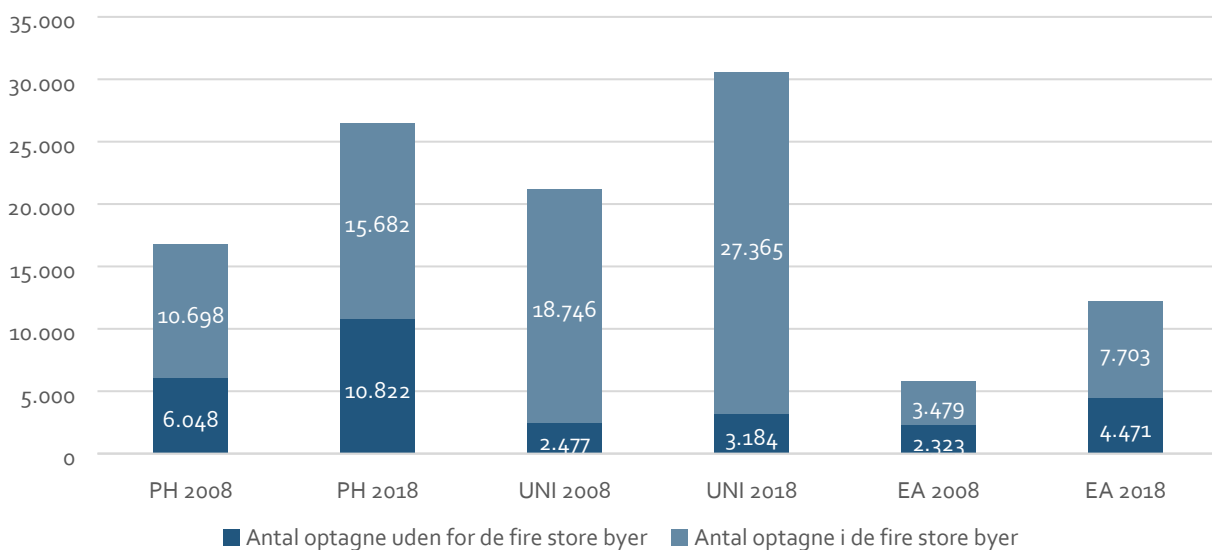
Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus.

¹ Storbyerne er defineret som Aarhus, Odense, Aalborg og Hovedstadsområdet. Hovedstadsområdet defineres af Danmarks Statistik som København, Frederiksberg, Albertslund, Brøndby, Gentofte, Gladsaxe, Glostrup, Herlev, Hvidovre, Lyngby-Taarbæk, Rødovre, Tårnby og Vallensbæk kommuner, dele af Ballerup, Rudersdal og Furesø, samt Ishøj By og Greve Strand By (Danmarks Statistik: Byopgørelsen 2015).

Figur 4 viser, hvordan optaget af studerende fordeler sig på professionshøjskoler, universiteter og erhvervsakademier i og uden for de fire store byer i 2008 og 2018. Professionshøjskolerne optog 6.048 studerende i 2008 uden for de fire store byer, mens det tal i 2018 er steget til 10.822 optagne studerende. Det svarer til, at 50 pct. af stigningen i optaget på professionshøjskolerne i perioden 2008 til 2018 er sket uden for de fire store byer.

Tilsvarende er optaget på universiteterne uden for de fire store byer steget med 707 studerende svarende til 8 pct. af stigningen i optaget på universiteterne fra 2008 til 2018. På erhvervsakademierne er optaget steget med 2.148 studerende uden for de fire store byer, svarende til 34 pct. af stigningen i optaget på erhvervsakademierne fra 2008 til 2018.

Figur 4: Optag af studerende i og uden for de fire store byer 2008 og 2018

Anm.: Tallene for professionshøjskoler omfatter de 6 professionshøjskoler og DMJX. Erhvervsakademiet Lillebælt tæller med i UCL Erhvervsakademi og Professionshøjskole for alle årene. Optag på kandidatuddannelser er ikke inkluderet. Optag opgøres som tilgang til uddannelse efter Danmarks Statistiks definition.

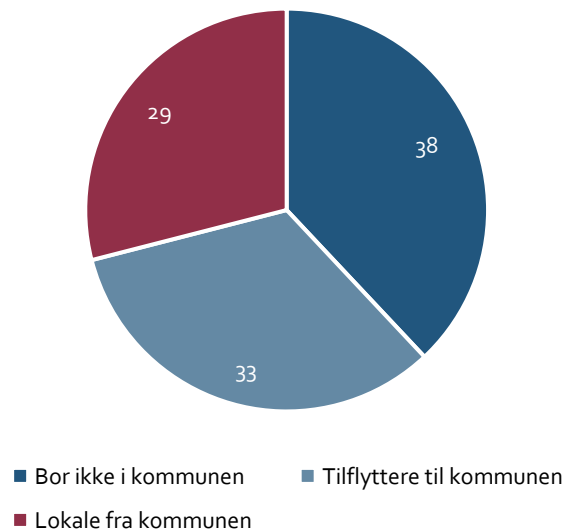
Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus.

3. Tiltrækning og fastholdelse af dimittender

Damvad Analytics har for Danske Professionshøjskoler undersøgt professionshøjskolernes evne til at tiltrække og fastholde dimittender til lokalområdet². Analysen viser, at professionshøjskolerne tiltrækker og fastholder dimittender i hele landet – også uden for de store byer.

En tredjedel af de studerende³, der starter på en professionshøjskole, er tilflyttere til den kommune, hvor uddannelsen læses, og 29 pct. af de studerende bor allerede i kommunen, inden de påbegynder uddannelsen. Samlet set er det således næsten to ud af tre studerende, der bor i kommunen, mens de tager en uddannelse på en professionshøjskole, jf. figur 5.

Figur 5: Dimittender på professionshøjskolerne fordelt på tilflyttere, lokale og studerende, der ikke bor i kommunen, hvor udbudsstedet ligger, opgjort i pct.

Anm.: Dimittendårgang 2014.

Kilde: Damvad Analytics, 2018: Professionshøjskolernes tiltrækning og fastholdelse af dimittender ([link](#)).

Et år efter afsluttet uddannelse bor 75 pct. af de studerende fortsat i kommunen, hvor uddannelsen er beliggende. Det fordeler sig på, at 65 pct. af tilflytterne fortsat bor i kommunen, året efter de dimitterer, mens 86 pct. af de lokale studerende fastholdes, efter de dimitterer.

Det er velkendt, at storbyerne har en god tiltrækning af studerende og fastholder dem efter studiet. København, Aarhus, Odense og Aalborg tiltrækker 40 pct. af deres studerende til byen og fastholder 72 pct. af tilflytterne efter endt uddannelse, jf. figur 6. Halvdelen af tilflytterne⁴ (51 pct.) i de mellemstore byer⁵ bor der også 1 år efter. Fastholdelse af lokale studerende er ens uanset byens størrelse (85 pct.).

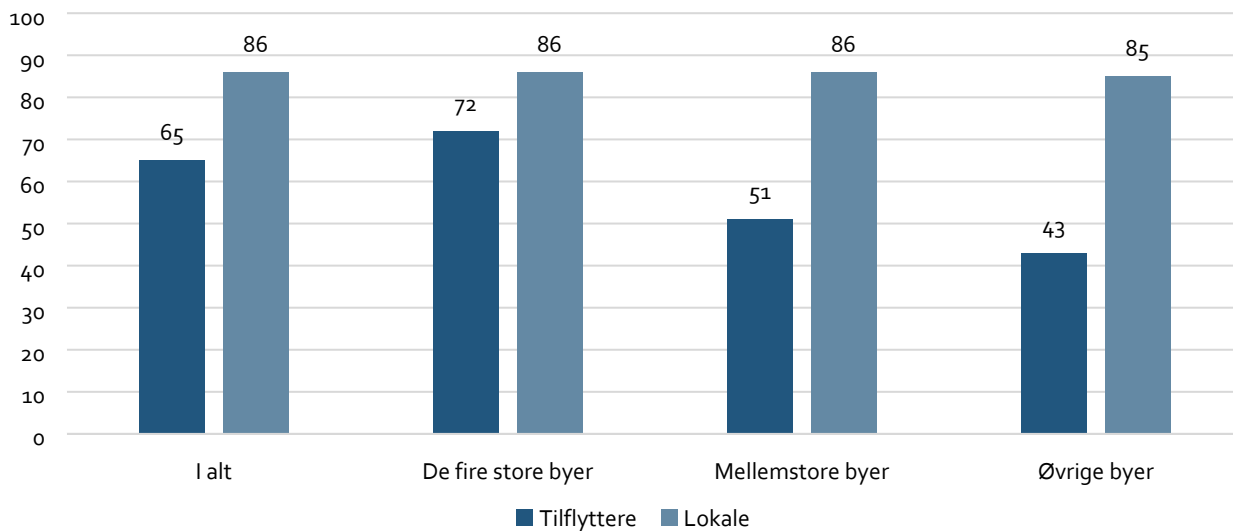
² Damvad Analytics, 2018: Professionshøjskolernes tiltrækning og fastholdelse af dimittender ([link](#))

³ De studerende deles i analysen op i lokale studerende, der bor i kommunen før studiestart, tilflyttere, der flytter til kommunen og studerende, som ikke bor i kommunen før studiestart eller efter dimission, jf. definitionen beskrevet i analysen side 11.

⁴ I de mellemstore byer er det halvdelen af de studerende, der bor i kommunen under uddannelsen, fordelt på 24 pct. tilflyttere og 25 pct. lokale.

⁵ De mellemstore byer er defineret som kommuner med mere end 70.000 indbyggere. Det er byerne Esbjerg, Vejle, Randers, Viborg, Kolding, Silkeborg, Horsens, Herning, Roskilde, Næstved, Slagelse.

Figur 6: Tilflyttere og lokale dimittender fastholdt et år efter endt uddannelse, opgjort i pct.

Anm.: Dimittendårgang 2014.

Kilde: Damvad Analytics, 2018: Professionshøjskolernes tiltrækning og fastholdelse af dimittender ([link](#)).

4. Uddannelsesudbud i og uden for de fire store byer i 1998, 2008 og 2018

I 1998 kunne man læse til socialrådgiver, lærer, sygeplejerske og pædagog i hhv. 5⁶, 15, 20 og 25 byer i Danmark. I 2018 er antallet for de fire uddannelser hhv. 13, 18, 22 og 23, jf. tabel 2. Siden 1998 er antallet af byer uden for Hovedstadsområdet, Aarhus, Odense og Aalborg, hvor man kan læse til socialrådgiver, steget fra en til ni. På læreruddannelsen og sygeplejerskeuddannelsen har der været små stigninger fra hhv. 11 og 16 til 14 og 18 byer i 2018, mens antallet af byer med pædagoguddannelsen er faldet fra 21 til 19 byer.

Tabel 2: Antal byer med uddannelser i Danmark⁷ i 1998, 2008 og 2018

Uddannelse	1998		2008		2018	
	I alt	Uden for de fire store	I alt	Uden for de fire store	I alt	Uden for de fire store
Socialrådgiver	5	1	7	3	13	9
Lærer	15	11	16	12	18 ⁸	14
Sygeplejerske	20	16	20	16	22	18
Pædagog	25	21	27	23	23	19

Kilde: <https://ufm.dk/uddannelse/statistik-og-analyser/sogning-og-optag-pa-videregaende-uddannelser/grundtal-om-sogning-og-optag/kot-hovedtal/hovedtal1998.pdf>, Finanslov 1998 og Danske Professionshøjskoler.

⁶ I Nordjylland læses socialrådgiveruddannelsen på Aalborg Universitet.

⁷ Antallet af byer er opgjort med udgangspunkt i Danmarks Statistiks opgørelse over byer i Danmark samt Danmarks Statistiks definition af Hovedstadsområdet. Hovedstadsområdet defineres af Danmarks Statistik som København, Frederiksberg, Albertslund, Brøndby, Gentofte, Gladsaxe, Glostrup, Herlev, Hvidovre, Lyngby-Taarbæk, Rødovre, Tårnby og Vallensbæk kommuner, dele af Ballerup, Rudersdal og Furesø, samt Ishøj By og Greve Strand By (Danmarks Statistik: Byopgørelsen 2015).

⁸ Inklusiv de fire uddannelsesstationer på læreruddannelsen i Holstebro, Randers, Fredericia og Helsingør.

På pædagog-, lærer-, sygeplejerske- og socialrådgiveruddannelserne er der en stigning i optaget af studerende uden for de fire store byer, jf. tabel 3. På alle fire uddannelser er mindst 62 pct. af det øgede optag sket uden for de store byer. I 2008 blev henholdsvis 47 pct., 46 pct., 33 pct. og 24 pct. optaget på pædagog-, sygeplejerske-, lærer og socialrådgiveruddannelsen uden for de fire store byer. I 2018 var andelen steget til 54 pct., 55 pct., 40 pct. og 43 pct.

Tabel 3: Antal og andel i procent af optagne på pædagog-, sygeplejerske-, lærer og socialrådgiveruddannelserne i og uden for de fire store byer 2008-2018

Uddannelse		2008	2010	2015	2016	2017	2018	Forskel 2008- 2018
Pædagog	I de fire store byer	2.202	2.384	2.593	2.642	2.625	2.567	365
	Uden for de fire store byer	1.960 47 pct.	2.495 51 pct.	2.860 52 pct.	2.884 52 pct.	2.893 52 pct.	2.971 54 pct.	1.011 73 pct.
Sygeplejerske	I de fire store byer	1.496	1.685	1.670	1.720	1.747	1.695	199
	Uden for de fire store byer	1.297 46 pct.	1.649 49 pct.	1.740 51 pct.	1.829 51 pct.	1.909 52 pct.	2.073 55 pct.	776 80 pct.
Lærer	I de fire store byer	1.815	2.196	1.899	2.068	2.070	2.132	317
	Uden for de fire store byer	883 33 pct.	1.420 39 pct.	1.113 37 pct.	1.249 38 pct.	1.362 39 pct.	1.407 40 pct.	524 62 pct.
Socialrådgiver	I de fire store byer	879	1.037	1.176	1.205	1.205	1.258	379
	Uden for de fire store byer	273 24 pct.	477 30 pct.	757 39 pct.	783 36 pct.	781 39 pct.	949 43 pct.	676 64 pct.

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus.

5. Uddannelsesstationer på professionshøjskolerne

I 2017 blev det muligt for professionshøjskolerne at oprette uddannelsesstationer. Med ordningen kan dele af en uddannelse flyttes geografisk fra det oprindeligt godkendte uddannelsessted⁹.

I 2017 godkendte Uddannelses- og Forskningsministeriet oprettelse af UCL's læreruddannelsesstation i Fredericia og VIA's læreruddannelsesstationer i Randers og Holstebro samt en ingeniøruddannelsesstation inden for virtual reality og augmented reality i Viborg¹⁰.

I januar 2018 besluttede regeringen ifm. Bedre Balance II, at 10 uddannelsesstationer på erhvervsakademierne og professionshøjskolerne fra august 2018 skulle oprettes. Seks af disse uddannelsesstationer er placeret på professionshøjskoler, jf. tabel 4. Der er bevilget 16 millioner kr. over en fireårig periode til hver af uddannelsesstationerne oprettet ifm. Bedre Balance II¹¹.

Tabel 4: Optag på uddannelsesstationerne, pr. november 2018

Institution	Uddannelse	Antal optagne i 2018
Uddannelsesstationer godkendt i 2017 ifm. forsøgsordningen, første optag i 2018		
UCL Fredericia	Lærer	32
VIA Holstebro	Lærer	34
VIA Randers	Lærer	22
VIA Viborg	Diplomingeniør i virtual og augmented reality ¹²	14
Uddannelsesstationer oprettet i 2018 ifm. Bedre Balance II, første optag i 2018		
Absalon Kalundborg	Bioanalytiker	15
KP Helsingør	Lærer	23
UCL Fredericia	Automationsteknolog	8
UCL Svendborg	Serviceøkonom	4
UCN Hobro	Eksport og teknologi ¹³	0
VIA Holstebro	Diplomingeniør i produktionsteknik	9

Anm.: Fra sommeren 2019 er det muligt at læse hele bioanalytikeruddannelsen i Kalundborg.

Kilde: Indsamlet hos professionshøjskolerne i november 2018.

⁹ Uddannelses- og Forskningsministeriet (2017). Bedre muligheder for uddannelse flere steder i landet.

¹⁰ Kilde: VIA og UCL

¹¹ <https://ufm.dk/aktuelt/pressemeddelelser/2018/videregaende-uddannelse-i-flere-dele-af-danmark>

¹² Specialiseringsuddannelse for studerende allerede i gang med diplomingeniøruddannelsen

¹³ Ikke nok ansøgere til at oprette uddannelsen.